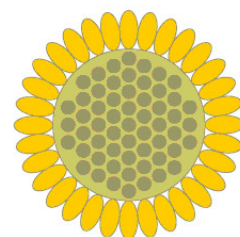

BÅTMILJÖPROJEKTET 2014

- Tillsynsprojekt inom det strategiska målet
”Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat”

RAPPORT

MILJÖ

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

136 81 Haninge
BESÖKSADRESS
Rudsjöterrassen 5
TELEFON 08-606 93 00
FAX 08-606 93 01
E-POST
miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

3 november 2014

Christian Weyer

Sammanfattning

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har under 2014 genomfört ett tillsynsprojekt rörande fritidsbåtshamnar och varvsföretag. Huvudsyftet är att minska utsläpp av miljöfarliga ämnen till Östersjön, speciellt de känsliga områdena i Stockholms södra skärgård.

Målsättningen på sikt är att användningen av giftiga båtbottnfärger (s.k. biocidfärger) ska upphöra i Stockholms län. Därför är det viktigt att inventera verksamheternas båtbottnhantering, speciellt hur många båtar som tvättas. Samtidigt påbörjades kartläggningen av båtbottnar behandlade med miljöfarliga biocidfärger. Det är särskilt viktigt att identifiera de båtskrov som har behandlats med den förbjudna organiska förbindelsen TBT (tributyltenn).

I projektet granskade de fyra miljöinspektörerna 48 verksamheters båtbottnbehandling, förvaring och hantering av kemiska produkter, avfallshantering inkl. transport samt egenkontrollarbete. 16 objekt fick ett första tillsynsbesök överhuvudtaget. 16 verksamheter hade inga anmärkningar medan majoriteten på 32 objekt (67 %) visade brister i minst ett av ovannämnda kontrollområden.

Som det har visat sig vid tidigare tillsyn på miljöfarliga verksamheter, så fanns även i den nu undersökta branschen ett stort antal anmärkningar på bristfällig avfalls- och kemikaliehantering. Så många som 10 (21 %) objekt hade brister i kemikaliehanteringen och 16 (33 %) i avfallshanteringen. 8 (17 %) verksamheter visade brister i båda hanteringarna. Även ett bristande egenkontrollarbete har konstaterats hos 21 (44 %) besökta tillsynsobjekt.

Ett stort antal båtägare tvättar och bottenbehandlar (ex. skrapa, slipa och måla) inte sina båtar på klubbområdet eller på klubbens vinteruppläggningsplats utan hemma på privat tomtmark. Det handlar inte om några hundra utan om tusentals fritidsbåtar (ca 6 000 st.), både stora och små. Därför är det svårt för både klubbstyrelser och kommunerna att följa upp en miljövänlig hantering av dessa båtar. Två förbundskommuner har ingen policy för tvätt av båtar på gatan.

I samband med det här projektet lämnade förbundet råd och information vad gäller avfallshanteringsplaner för fritidsbåthamnar och det kommande tömningsförbudet för båtlatriner i kustnära vatten. Det är också viktigt, inte minst av symboliskt värde, att fritidsbåtar inte släpper ut toalettavfall i havet. En åtgärd innebär inte att man kan strunta i andra åtgärder.

Båtlivet ska vara ett rent nöje!

1 Inledning

1:1. Bakgrund

Fritidsbåtar är en återkommande och för det mesta trevlig syn i våra tre kustkommuners friluftsliv. Båtmiljöarbetet i förbundets kommuner börjar inte med den här kampanjen. Under 2007 deltog Nynäshamns kommun i projektet ”I love båtliv” tillsammans med Naturskyddsföreningen, Svenska Båtunionen och några andra Stockholmskommuner. Syftet var bl.a. att nå ut till så många båtägare som möjligt med information om vad man som båtägare kan göra för att förbättra miljön. Tre år senare gjorde förbundet tillsyn på 26 småbåtshamnar och 13 varv i Haninge, Tyresö och Nynäshamn.

Varven skulle lägga fram ett skriftligt åtgärdsförslag samt åtgärdsplan vad gäller tvätt/avspolning av båtar för att kunna uppnå ett miljöanpassat hanterande. Detta krav var oberoende från antalet tvättade båtar, inga analyskrav ställdes då. Båtklubbarnas slipning av båtbottnar skulle ske på ett sådant sätt så att slipdamm och skraprester kan tas omhand som farligt avfall.

Sedan dess har förbundet arbetat aktivt med båtmiljöfrågor framför allt för att minska och undvika belastningen av miljögifter i mark, vatten och bottensediment. En stor del av miljögiftsbelastningen består av ”gamla synder”, men tyvärr använder många båtägare fortfarande båtbottnarfärger som innehåller miljöfarliga ämnen. Östersjön är ett särskilt känsligt hav som påverkas negativt av sådana miljögifter.

	kommunala eller ideella fritidsbåtshamnar, marinor	yrkesmässiga varv
Haninge kommun	46 (ca 4 750 båtar)	10
Nynäshamn kommun	16 (ca 2 000 båtar)	5
Tyresö kommun	25 (ca 2 250 båtar)	0
Summa	87 (ca 9 000 båtar)	15

Fig. 1. Antal kända båtklubbar, marinor, föreningar med fritidsbåtshamn eller kommunala gästhamnar (naturhamnar och mindre bryggor ingår inte).

Man får utgå från över 10 000 fritidsbåtar med sin huvudsakliga förtöjningsplats i en av de tre kommunerna. Uppskattningsvis har ca 4 000 (40 %) av dessa båtar sin vinterförvaringsplats intill hemmahamnen eller inte långt därifrån. De övriga förs till privata tomter innanför eller utanför kommunerna. Till de över 10 000 båtarna får man räkna alla gäst- och turistbåtar som genomkorsar kommunernas vatten varje år.

Den starkaste koncentrationen av fritidsbåtshamnar finns på Gålö i Haninge kommun. Snart har 10 båtklubbar med ca 1 800 båtar sina hemmahamnar på denna tidigare ö. Därtill kommer kommunens största fritidsbåtshamn, Karlslunds Marina med ca 1 400 båtplatser, mitt emot Gålö. Det innebär att fler än 3 000 båtar, ca 65 % av Haninges bestånd, koncentreras i detta område.

Enligt Havs- och vattenmyndighetens (HaV) riktlinjer för båtbottentvättning av fritidsbåtar (rapport 2012:10) bör en verksamhet installera en spolplatta med tvåstegsrening (slamavskiljare med efterföljande sand- eller kolfilter) om man tvättar/behandlar fler än 30 båtar per år. Man behöver göra flödesproportionella mätningar på tvättvattnet minst vartannat år. Vid tvätt av färre än 30 båtar bör man anlägga en hårdgjord yta med sedimentationsbrunn som efterföljande rening.

Fig. 2. Båtar i Haninges skärgård. Illustration: urklipp ur Gugge Norinders karta

Alla fritidsbåtshamnar och varv i Stockholms södra skärgård ligger vid näringsrika kustvatten. Dessa ytvatten omfattas av miljökvalitetsnormerna ”God ekologisk status” och ”God kemisk status”. Båda kvalitetskraven ska nås senast 2021. Den befintliga måttliga eller i Fällnäs vikens fall otillfredsställande ekologiska statusen får inte försämrats.

Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt har fastställt ett åtgärdsprogram (2009-2015) för att nå miljökvalitetsnormer för alla vattenförekomster senast 2021. En av de sex åtgärderna som är riktade till kommunerna är åtgärd 32:

”Kommunerna behöver, inom sin tillsyn av verksamheter och föroreningsskadade områden som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön, prioritera de områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.”

Förbundet har under 2013 tagit fram en intern styrmodell, ett s.k. balanserat styrkort för åren 2014-2017. Ett av de strategiska målen lyder: ***Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat.*** Framgångsfaktorer är:

- Kännedom om vilka förorenade områden som finns samt risken för spridning av miljöfarliga ämnen från dessa.
- Kemikalier används och hanteras så att oavsiktliga utsläpp inte sker.
- Produkter som används väljs utifrån att de har så liten miljöpåverkan som möjligt samt att rening sker utifrån bästa teknik.

Som styrtal räknas andelen yrkesmässiga varv som uppfyller HaV:s riktlinjer för båttvättar. År 2015 ska alla varv göra det (målvärde).

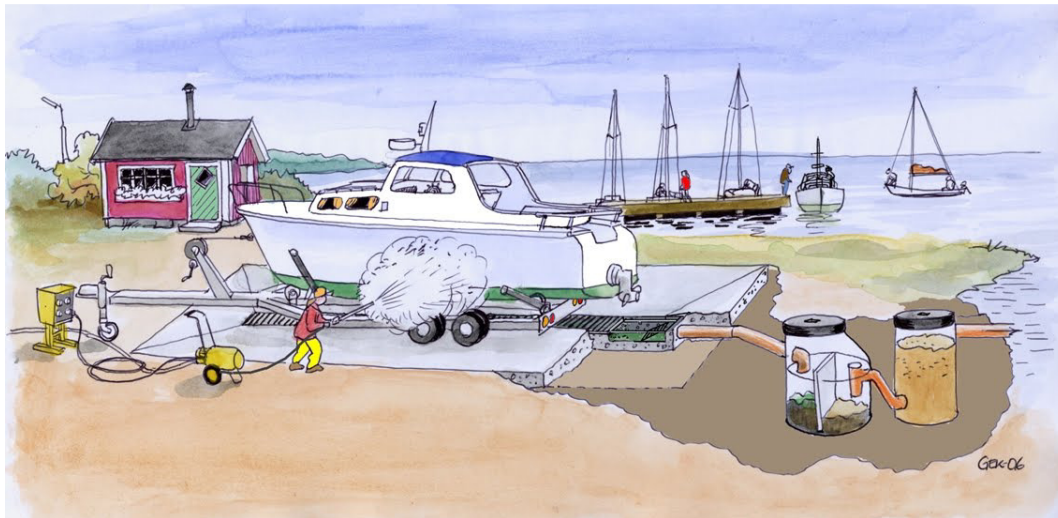

Fig. 3. Spolplatta med två-stegsrening. Illustration: GEK-illustrationer åt Svenska Båtunionen

Målet med båtprojektet var att inventera kommunernas största båtklubbar och varv som en möjlig källa till föroreningar av havsvattnet med organiska föreningar som det förbjudna tributyltenn (TBT), bekämpningsmedel som irgarol (cybutryn, en org. kopparförening) eller tungmetaller som t ex koppar och zink.

Förbundet har återkommande tillsyn på sammanlagt 39 verksamheter, 26 småbåtshamnar och 13 varv.

1:2. Syfte

Huvudsyftet med projektet är att kontrollera verksamheternas användning och hantering av miljöfarliga produkter i synnerlighet giftiga båtbottnfärger. Målgruppen är en blandning av säljare och konsumenter – ibland i en och samma person – av dessa kemikalier.

Det finns misstankar att upp till 80 % av de målade båtarna har behandlats med giftig bottenfärg. Det skulle i våra kommuner motsvara minst 4 000 båtar. Upp till 50 % av de med biocidfärg målade båtarna har fortfarande TBT (ca 2000 st.) på skrovet.

Upp till 80 % av båtbottnarnas giftämnen frigörs i det öppna vattnet, maximalt 20 % kan fångas upp genom rening av spolvattnet. Det mesta av de 20 % ska fastna i spolplattans slamavskiljare eller i borsttvättens bassäng.

Projektet innebar också en första tillämpning av Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer för båtbottnentvättning av fritidsbåtar (rapport 2012:10) i förbundets kommuner.

Vi bedömde också om de verksamhetsutövare som vi gjorde återbesök hos hade minimerat verksamhetens miljöpåverkan och om miljöbalkens krav var uppfyllda hos samtliga.

En annan viktig projektdel var tillsynen över verksamhetsutövarens egenkontroll, dvs. granskning av det systematiska miljöarbetet vid en verksamhet.

Hade våra inför projektet gjorda informationsinsatserna (via seminarier och e-post) effekt?

Ett lämpligt tillvägagångssätt för att uppnå en giftfri båtbottnhantering kan vara följande:

1. Infospridning – fortlöpande
2. Kunskapsuppbyggnad – allas uppgift
- 3. Inventering 2014/2015 – allas uppgift**
4. Planering – samarbete av olika aktörer
5. Finansiering – den stora utmaningen
6. Genomförande – successivt

Årets tillsynsprojekt var i så fall ett bidrag till det tredje steget. Samtidigt gjorde förbundet en inventering åt Transportstyrelsen (TS). Deras ”Projekt fritidsbåtshamnar” görs med anledning av utsläppsförbudet för båttoalettavfall fr.o.m. 1 april 2015. Transportstyrelsen behöver veta vilka fritidsbåtshamnar som finns inom respektive kommun, kontaktuppgifter till dessa så att TS kan komma i kontakt med dem vid behov, samt uppgifter om vilka mottagningsanordningar för avfall som finns i hamnen idag.

Förbundet upplyste berörda fritidsbåtshamnar om att ta fram en avfallshanteringsplan enligt SJÖFS 2001:13, 4 kap. Planen kan komma att begäras in av Transportstyrelsen vid behov.

Fig.4. Dalarö gästhamn med sjömack, toatömningsstation och sophantering. Foto: Christian Weyer

2. Metod

Metoden som valdes kallas detaljtillsyn och den gjordes av hela verksamheten. Alla objekt betraktas som mer eller mindre miljöfarliga verksamheter. 48 verksamheter kontrollerades under Båtmiljöprojektet 2014. Under 2012 och 2013 återbesöktes sju verksamheter (2 småbåtshamnar och 5 varv). Sammanlagt är det 55 verksamheter och mer än hälften av alla kända objekt (102 st, utan privata bryggor och mindre bryggföreningar).

Därmed når förbundet ca 8 500 båtägare genom tillsyn på de större båtclubbarna och båtöreningarna. Det innebär en andel på ca 85 % om man utgår från ca 10 000 fritidsbåtar i alla tre kommuner.

	större kommunala eller ideella hamnar, marinor	yrkesmässiga varv
Haninge kommun	17 (av 46 kända)	8 (av 10 kända)
Nynäshamn kommun	9 (av 16 kända)	2 (av 5 kända)
Tyresö kommun	12 (av 25 kända)	0
Summa	38 (av 87 kända)	10 (av 15 kända)

Fig. 5. Antal besökta båtclubbar, marinor, föreningar med fritidsbåtshamn eller kommunala gästhamnar år 2014.

2014 gjordes 32 återbesök på småbåtshamnar (23) och varv (9):

- 1 gästhamn (kommunal)
- 1 marina (ekonomisk förening)
- 9 varv
- 21 båtclubbar

Utöver de bekanta objekten valdes 16 nya objekt, 15 småbåtshamnar med fler än 50 båtplatser och ett varv:

- 1 varv
- 2 gästhamnar (1 kommunal, 1 Skärgårdsstiftelsen)
- 4 föreningshamnar
- 9 båtclubbar

Storleksordning av de besökta 39 fritidsbåtshamnarna efter antal uthyrda båtplatser:

- 51-150 båtar: 24
- 151-300 båtar: 8
- 301-500 båtar: 4
- fler än 500 båtar: 3

Inspektionerna genomfördes mellan 20 februari och 28 oktober 2014. Fyra miljöinspektörer från Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund deltog i projektet: Lina Hagström, Nilüfer Bozkurt, Per Gröning och Christian Weyer.

Objekten fördelades av avdelningschefen och ingick i de individuella tillsynsplanerna. Alla inspektioner var förankrade. En checklista för båt- och hamnmiljöer och en för varvsverksamheter användes. Följande kontrollområden ingick:

- Information om verksamheten
- Båtbottenbehandling
- Förvaring av kemiska produkter
- Avfallshantering
- Vatten och avlopp
- Övriga miljöaspekter

Alla tillsynsbesök diariefördes i förbundets ärendehanteringssystem. Verksamhetsutövarna fick en skrivelse och i förekommande fall ett föreläggande från inspektionen.

Fig.6. Almedahl Båtvarvets spolplatta vid Vadviiken, Haninge kommun i mars 2014.

Foto: Christian Weyer

3. Resultat

Ingen båtklubb i förbundets kommuner kan i nuläget visa att medlemmarnas båtbottnar är fria från miljöskadliga ämnen som ex. koppar, zink, irgarol eller TBT.

Miljöbalkens produktvalsprincip (2 kap. 4§) innebär att du som använder kemiska produkter som kan vara farliga för hälsan eller miljön måste byta ut dessa om de kan ersättas med mindre farliga alternativ.

Många av de verksamhetsansvariga likställer färger som är godkända av Kemikalieinspektionen (KemI) med miljövänliga färger. Fast de innehåller kemiskt verkande, miljöfarliga ämnen i mindre koncentrationer som ex. koppar.

Antal objekt med anmärkningar efter checklisteområde:

- Båtbottenbehandling: 5 objekt med anmärkningar
- Förvaring och hantering av kemiska produkter: 10 objekt med anmärkningar
- Avfallshantering inkl. transport: 16 objekt med anmärkningar
- Egenkontroll: 21 objekt med anmärkningar

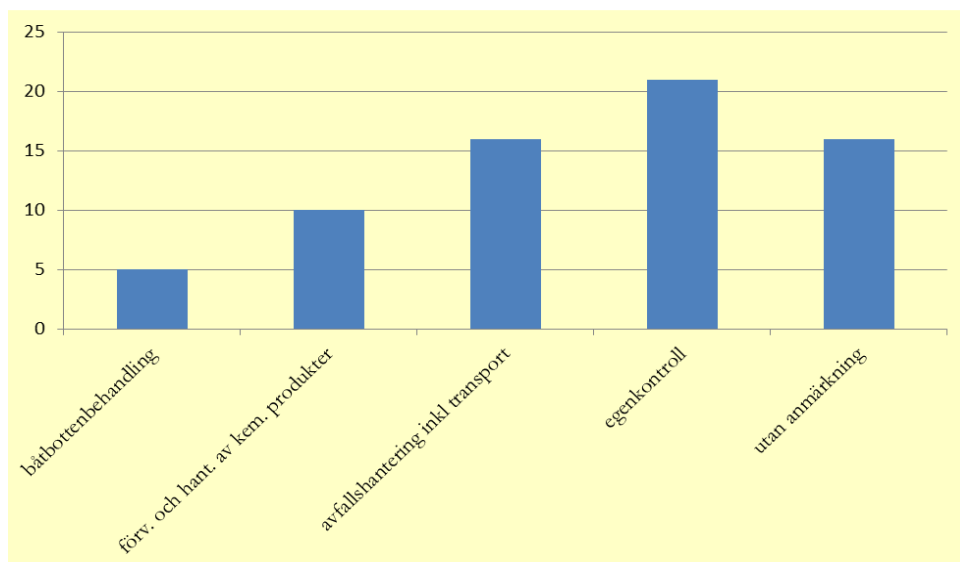

Fig.7. Antal objekt med minst en anmärkning per checklisteområde och antal objekt utan några anmärkningar alls.

Endast en tredjedel (33 %) av alla besökta verksamheter (16 av 48 objekt) var utan anmärkningar. 28 objekt hade 1-3 anmärkningar i de fem checklisteområdena (10 objekt med 1 anmärkning, 12 med 2, 4 med 3 och 2 med 4).

Av 35 större båtklubbar och samfällighetsföreningar är det 24 som tvättar båtar (tillsammans ca 2 000 st.) på eller i anslutning till hamnområdet. Dessa skulle teoretiskt behöva anlägga en spolplatta. Endast en båtklubb har använt en spolplatta i ca 15 år. På en marina tvättar man ca 900 båtar varje år över en spolplatta ansluten till en slamavskiljare. De 15 varvsföretagen tillsammans tvättar i dagsläget ca 1 400 båtar per år. Sju av dem har en spolplatta idag, fyra kommer att installera en spolplatta under 2015.

En mer eller mindre kontrollerad tvätt av ca 4 300 båtar innebär att resten av kommunernas ca 10 000 större fritidsbåtar det vill säga ca 6 000 båtar tvättas på tomtmark, förhoppningsvis på gräs eller grus.

Befintliga spolplattor: 9 st.

1. Båtklubbar, marinor: 1 st. med steg-2-rening (Gålö BK), 1 st. med steg-1-rening (Karlsunds Marina)
2. Varvsföretag: 6 st. med steg-2-rening (Almedahl, Korsholm, Kymendö, Lindström, Ornö/Bbs, Wik-Inn), 1 st. med steg-1-rening (Marine Balance)

Krav på installation av spolplatta: 4 st. (Kockum/ Thyssenkrupp Marine Systems, Marindepån, Muskö, Torö)

Varv utan krav på spolplatta (andra lösningar för tvätt av båtar): 2 st. (Erngren, Nynäshamns Marin)

Båtklubbar som planerar bygga spolplatta utan föreläggande: 2 st. (Guldbådans, Mörbyfjärden)

Fig.8. Förbunds kommunernas enda borsttvätt i aktion, i Nynäshamns gästhamn, augusti 2014. Foto: Christian Weyer

Mycket allvarliga brister förekom inte. De allra flesta förelägganden avser avfallshanteringen, dvs. lagring och hantering (inkl. transport) av miljöfarliga vätskor som bränsle, olja, motorkonserveringsmedel. Därtill hör krav på journalföring, transportdokument, transporttillståndsintyg för uppkomna och borttransporterade farliga avfallsslag. Här finns det fortfarande brister hos många verksamheter.

Några båtklubbar ansåg det som omöjligt att ålägga resp. följa upp uppsamlingskravet för miljöfarliga bottenbehandlingsrester (ex. färgslipdamm, färgflagor eller organiska alg- och havstulpanrester) hos medlemmarna. De flesta berättade dock att många medlemmar följer deras information om uppsamlingskravet. I de allra flesta fall tog medlemmarna själva hand om det insamlade avfallet och styrelsen hade inga konkreta bevis på hur mycket avfall omhändertogs. Därför hade miljöinspektörerna ingen möjlighet att kontrollera det viktiga kravet från 2010 på ett tillfredsställande sätt.

20 båtklubbar ska redovisa en tidsatt handlingsplan för hur båtbottentvätt och utfasning av giftiga biocidfärger ska genomföras. Den ska visa både hur och när man tänker uppnå en miljöanpassad hantering av alla behandlingssteg (tvätt, ytbehandling, målning). Inom ett halvår ska verksamheterna lägga fram förslag som sedan diskuteras med förbundet. Förslagen ska även inkludera alla planerade åtgärder för en minskning och långsiktig utfasning av miljöfarliga produkter inom verksamheten. I bästa fall följer man Miljösamverkan i Stockholms läns målsättning att på sikt sluta använda giftiga båtbottenfärger.

I de fallen där medlemmar tar hem sina båtar uppmanades styrelserna att verka för en utfasning av miljöfarliga ämnen som ingår i båtvårdsprodukter. Ett första steg är att informera medlemmarna om risker, alternativa produkter och metoder. Föreningar och klubbar fick informationsmaterial.

4. Slutsatser

Projektet har förhoppningsvis uppfyllt sina syften, nämligen att följa upp tidigare tillsynsbesök, kontrollera nya verksamheter och på det viset förebygga en fortsatt ökande miljögiftsbelastning i våra kustvatten.

De tre tillsynsområdena kemikaliehantering, hantering och transport av avfall samt egenkontrollarbetet har visat sig som återkommande problemområden. Små oäktsamheter av flera verksamheter i samma vatten kan leda till en ökad miljögiftsbelastning på recipienten. I det här fallet drabbas ett känsligt skärgårdsområde i Östersjön.

Många fritidsbåtar målas fortfarande med giftiga, t.o.m. förbjudna färger, både på ost- och västkusten. Därför är det viktigt att få bukt med den illegala användningen av giftfärger samt att minimera användandet av båtbottenfärger generellt. Tillsynsmyndighetens största problem är bristfällig kartläggning av föroreningshalten på båtskrov, på uppläggningsplatser och i hamnsediment. Det gör det svårt att motivera åtgärder.

Båtagarna bör dock

- helst sluta måla båtbottenar eller endast använda hårda, tvättbara färger.
- sanera båtskrov med gamla färgskikt som innehåller miljögifter, ex. genom blästring eller våtslipning.
- byta mjuka eller polerande färger mot hårda och lågläckande kopparoxidfärger och därmed minska utsläpp av giftiga metaller till ca en tiondel.
- tvätta belastade skrov på spolplattor med fungerande reningsanläggning eller i borsttvättar med uppsamlingsbassäng, och inte på uppställningsplatser.
- använda en presenning för att fånga upp avskrapet om man inte har en spolplatta i närheten, och att omhänderta resterna som miljöfarligt avfall.

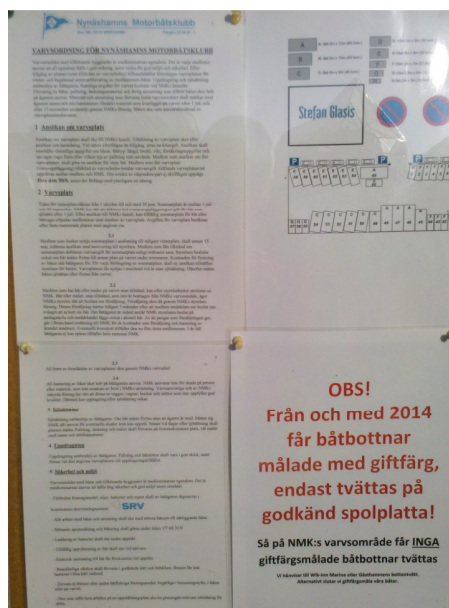

Fig.9. Tydliga miljöregler vid uppställningsplatsen. Nynäshamns Motorbåtsklubb.

Foto: Christian Weyer

Kemikalieinspektionen har tagit fram en lista med godkända biocidfärger (se källförteckning). För omålade båtar eller båtar målade med en lågläckande färg som dessutom tål mekanisk tvättning, finns det bl.a. följande miljövänliga rengöringsalternativ:

- en borsttvätt (fram till 2019 med uppsamlingsbassäng för båtar som målades minst en säsong innan tvätt med lågläckande färger).
- en spolplatta med fungerande reningsanläggning.
- en tvättrobot med uppsamlingspåse.
- andra speciella skrovrengöringsverktyg.
- eller en sedvanlig handborste.

Att lyfta upp båten mellan turerna eller använda skrovdukar förhindrar påväxt under säsongen. Vad gäller tvätt av fritidsbåtar på gata och tomtmark har endast Nynäshamns kommun nämnt det i ett dokument, i det här fallet dagvattenpolicyn:

”Biltvätt och båttvätt på gata och tomtmark. Att tvätta bilar/båtar på hårdgjorda ytor med avrinning till dagvattenbrunnar ska undvikas eftersom recipienten då förorenas. Det kan godtas att privatpersoner spolar av bilen eller båten utan användning av tvättkemikalier men då ska fordonet stå uppställt på en plan gräsbevuxen mark eller grusyta som fångar upp föroreningarna. Det bästa är dock att tvätta bilen eller båten i en anläggning med föreskriven reningsanläggning.”

I Tyresö kommuns riktlinjer för dagvattenhantering finns det bara ett utlåtande om biltvätt:

”Bilar eller andra fordon ska inte tvättas på gatan eller på garageinfart med avledning till allmänt dagvattensystem.”

Samma bör gälla för båtar med miljöskadliga ämnen i bottenkikten.

Enligt miljöbalken har båtklubbar eller varv som verksamhetsutövare skyldighet till egenkontroll. Här ligger också krav på dokumentation över åtgärder, provtagningar och förebyggande arbeten.

Många småbåtvarv och båtklubbar är engagerade i båtmiljöfrågor. Flera (11 st.) har utsett en miljöansvarig. Dialogen med Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och andra myndigheter har lett till ett ökat miljömedvetande och kontinuerlig kunskapsflöde åt båda håll. Det återspeglas i positiva exempel som den befintliga spolplattan på Lindströms Båtvarv i Vadviken/Granöfjärden eller den planerade spolplattan hos Guldbådans Båtklubb vid Horsfjärden.

*Fig.10. Nästa miljöutmaning för fritidsbåtshamnar: toa-
tömningsfrågan efter förbudet fr.o.m. 1 april 2015. Här den
befintliga i Nynäshamns gästhamn i augusti 2014.
Foto: Christian Weyer*

Kvar står den stora osäkerheten om hur man ska bottenbehandla sin båt i framtiden. Olika förbud, riktlinjer och rekommendationer har bidragit till en förvirring och framför allt onödig skepsis för myndighetsbeslut hos majoriteten av båtägarna. Den stora diskussionen om alternativa metoder inklusive giftfrihet och icke-målning är fortfarande i gång. Förhoppningsvis har detta projekt kunnat bidra till en bättre förståelse och ett fortsatt miljöarbete åt rätt håll. Inspektionen på plats var ett viktigt steg i processen mot en giftfri miljö.

4:1 Uppföljning

Verksamheter med brister fick föreläggande om att åtgärda dessa inom en kortare tid. Resultat redovisas skriftligen till förbundet. Mindre brister följs upp vid nästa ordinarie tillsynsbesök, framtida tillsynsprojekt eller efter klagomål.

De varvsföretag som har en spolplatta med filteranläggning i drift fick föreläggande om att ta ett vattenprov hösten 2014 eller nästa år. Enligt HaV:s riktlinjer (2012:10) bör provtagning av reningsfunktionen vid spolplattan ske så ofta som det behövs för att kunna bedöma anläggningens prestanda. Vid anläggningar där det tvättas många båtar under säsongen bör provtagning ske en gång per år medan det vid mindre besökta anläggningar kan ske vartannat år.

Det är i första hand verksamhetsutövarens ansvar att bedöma resultatet av provtagningarna och vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse vid överskridande av riktvärden. Detta kan lämpligen göras i samråd med tillverkare och leverantör av spolplattan. Vid behov eller på begäran ska provresultatet skickas till förbundet.

20 båtklubbar kommer att redovisa en skriftlig och tidsatt handlingsplan för miljövänlig bottenhantering av medlemmarnas båtar. I samband med handlingsplanen behövs ibland en revidering respektive komplettering av klubbens gällande miljöregler. Det ska i så fall också rapporteras in. Alla verksamheter får ett halvår på sig för att sammanställa handlingsplanen. Sedan granskar förbundet förslaget och diskutera eventuella ändringsbehov tillsammans med klubben.

Vi godkänner förslaget med eller utan föreläggande om försiktighetsåtgärder. Kravet att lämna in en skriftlig delrapport om genomförande av de föreslagna aktiviteterna i handlingsplanen kommer dock alla få.

*Fig.11. Tvättroboten "Hultimo" presenteras i Dalarö BK:s hamn.
Foto: Per Gröning*

Källförteckning

[Kustplan.](#) Haninge och Nynäshamns kommuner 2002.

[Egenkontroll av hamnar för fritidsbåtar.](#) Svenska Båtunionen 2007.

[Dagvattenpolicy.](#) Nynäshamns kommun 2010.

[Kustprogram.](#) Nacka kommun 2011.

[Några tips och råd. Om du måste måla båtbottnen.](#) Kemikalieinspektionen 2012.

[Mottagning av avfall från fritidsbåtar.](#) Transportstyrelsen 2012.

[Båtbottentvättning av fritidsbåtar. Översyn av kommunernas varierande regler som rör fritidsbåtshamnar.](#) Havs- och vattenmyndighetens rapport 2012:9.

[Båtbottentvättning av fritidsbåtar. Riktlinjer augusti 2012.](#) Havs- och vattenmyndighetens rapport 2012:10.

[Tillsyn av båtbottentvättning i Stockholms län - handläggarstöd.](#) Miljösamverkan i Stockholms län 2013.

[Stockholms båtklubbar \(inventering\).](#) Idrottsförvaltningen 2013.

[Information om båtbottenvård.](#) Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2013.

[Miljövänliga småbåtshamnar.](#) Rapport från projekt Hav möter Land 2013.

[Stadens policy för Stockholms fritidsbåtliv.](#) Idrottsförvaltningen & Exploateringskontoret 2013.

Balanserat styrkort 2014-2017. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2013.

[Färger som får användas av allmänheten - på fritidsbåtar.](#) Kemikalieinspektionen 2014.

[Åtgärdsprogram för Norra Östersjöns vattendistrikt 2009-2015.](#) Vattenmyndigheten Norra Östersjön 2009.